

КЛЮЧАРКІВСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА
I-II СТУПЕНІВ
МУКАЧІВСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ
ОБЛАСТІ

Конспекти уроків

Основи здоров'я

9 клас

Вчитель Голянич Н. І.

Зміст

Урок №18. Індивідуальні особливості сприйняття і навчання	2
Урок №19. Способи ефективного навчання й підготовки до іспитів	4
Урок №20. Самовиховання характеру.....	6
Урок №21. Роль життєвих цінностей у формуванні характеру	8
Урок №22. Моральний розвиток особистості	11
Урок №23. Узагальнення знань за розділом «Психічна й духовна складові здоров'я». Міні-проект «Дослідження ринку праці за матеріалами засобів масової інформації»	13
Урок №24. Екскурсія до центру зайнятості населення	15
Урок №25. Соціальна компетентність	18
Урок №26. Цінність родини	20
Урок №27. Готовність до сімейного життя	22
Урок №28. Репродуктивне здоров'я молоді	25
Урок №29. Вплив психоактивних речовин на репродуктивне здоров'я ..	27
Урок №30. ВІЛ/СНІД: проблема людини і проблема людства	29
Урок №31. Значення моральних цінностей для профілактики ВІЛ-інфікування і протидії дискримінації ВІЛ-позитивних людей ...	32
Урок №32. Безпека як потреба людини	34
Урок №33. Глобальні загрози, породжені діяльністю людини	37
Урок №34. Міжнародне екологічне право	39
Урок №35. Узагальнення знань за розділом «Соціальна складова здоров'я». Розробка проектів «Моє здоров'я — в моїх руках»	41

Дата ___/___/___

Тема. Індивідуальні особливості сприйняття і навчання. Підготовка до державної підсумкової атестації. Визначення індивідуального стилю навчання

Мета: дати уявлення про індивідуальні особливості сприйняття і навчання, ознайомити зі способами та методами визначення індивідуального стилю навчання, підготовки до Державної підсумкової атестації; розвивати потребу в самопізнанні та всебічному самовдосконаленні; виховувати активну позицію в навчальній діяльності та повсякденному житті, усвідомлення переваг активного стилю навчання.

Обладнання: таблиці «Види сприймання», «Стилі навчання», музичний супровід (спокійна мелодія без слів), бланки зворотного зв'язку (за кількістю учнів), мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, створення позитивного настрою *(музичний супровід)*

Музика налаштує на урок, допоможе уникнути зайвих думок і хвилювань.

2. Вправа «Очікування»

◆ Чого ви очікуєте від уроку, однокласників, від мене? *(Відповіді учнів.)*

II. Перевірка виконання учнями домашнього завдання

Робота в групах (3)

Завдання

I група — скласти таблицю «Умови ефективного навчання».

II група — розробити міні-проект «Причини відсутності мотивації навчання та способи їх усунення».

III група — скласти поради щодо збереження пам'яті.

III. Перевірка раніше засвоєних знань

«Мозковий штурм». Мотиви активності в навчанні

У режимі «мозкового штурму» в довільній формі учні називають мотиви активності в навчанні. Все це записують на дошці (фліп-чарті) і роблять висновок про переваги активного навчання.

IV. Мотивація навчання учнів і повідомлення теми, мети та завдань

Вправа «Моє ставлення»

◆ Як ви ставитеся до індивідуальних особливостей сприйняття і навчання? Для обговорення пропонують вислови відомих людей:

Для вченої й освіченої людини жити — значить мислити. Цицерон

У мене немає ніякого таланту — є лише наполегливість і допитливість.

А. Ейнштейн

V. Актуалізація чуттєвого досвіду учнів

Питання до класу

♦ Ви почули із цитат, що думки про стилі навчання можуть бути протилежними; висловили своє ставлення щодо теми для обговорення на уроці. Які завдання постають перед нами?

VI. Сприйняття та усвідомлення учнями нового матеріалу

1. Глосарій. Поняття «сприйняття»

2. Робота за підручником. Типові стилі навчання

Обговоріть у парах інформацію підручника щодо типових стилів навчання. Порівняйте їх. Зверніть увагу: «чистих» стилів не існує, лише змішані. Кожна людина представляє два стилі навчання, з перевагою одного. Треба пізнати свої стилі навчання, міцні сторони застосовувати, а слабкі розвивати.

3. Оздоровча вправа. Комплекс вправ для поліпшення мозкового кровообігу

1. В. п. — стоячи або сидячи, руки на поясі. На рахунок «раз» ліву руку махом занесіть на праве плече, голову поверніть ліворуч. На рахунок «два» поверніться у в. п. На рахунок «три-чотири» — те саме правою рукою. Повторіть 4-6 разів у повільному темпі.

2. В. п. — о. с. На рахунок «раз» — сплеск долонями за спиною, руки підняти позаду якомога вище. На рахунок «два» — руки через сторони проведіть уперед на рівень голови, зробіть сплеск. Повторіть 4-6 разів у швидкому темпі.

4. Перегляд мультимедійної презентації «Підготовка до Державної підсумкової атестації»

VII. Осмислення, узагальнення та систематизація знань

1. Практична робота. Метод «Коментарі щодо...»

♦ Визначте власний стиль навчання, прокоментуйте.

♦ На чому ґрунтується ваша позиція щодо власного індивідуального стилю навчання?

♦ Як ви любите навчатися: читати, слухати чи проговорювати інформацію, працювати самостійно чи з кимось; сидіти спокійно чи весь час рухатися?

♦ Визначте переваги вашого стилю і те, що вам бажано вдосконалити.

2. Робота за схемою «Типові стилі навчання» (за підручником)

Підготуйте коротке повідомлення про ваш індивідуальний стиль навчання.

VIII. Підбиття підсумків уроку

1. Коментоване оцінювання роботи класу, окремих учнів на уроці

2. Рефлексія

ІХ. Домашнє завдання

Обов'язкове:

♦ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с. ____).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

♦ скласти міні-проект (презентацію, концептуальну карту) «Як змінити індивідуальний стиль навчання».

Дата ___/___/___

Тема. Способи ефективного навчання й підготовки до іспитів. Планування часу. Відпрацювання навичок раціонального планування часу й підготовки до іспитів

Мета: ознайомити зі способами ефективного навчання й підготовки до іспитів, систематизувати знання про планування часу; вчити визначати свій стиль навчання, застосовувати прийоми ефективного навчання, раціонально планувати час; розвивати здоров'язберезувальні компетенції, уміння організовувати свою діяльність, ураховуючи аналіз можливостей і обставин; виховувати впевненість у своїх діях, відповідальність за прийняті рішення.

Обладнання: схема до вправи «Асоціативний куц», ілюстративний матеріал до уроку, картки контролю знань, мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: застосування знань, умінь і навичок.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Вправа «Гарний настрій»

Учасники по черзі невербально (!) дарують групі «Свій гарний настрій» (серце, посмішку, повітряний поцілунок тощо).

II. Актуалізація опорних знань, навичок і вмінь учнів

1. Вправа «Додай потрібні слова»

2. Вправа «Асоціативний куц»

Уявіть час підготовки до іспитів: наприклад, за день до їх початку. Які асоціації виникають? (*Утома, відсутність відпочинку та вільного часу тощо*)

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

♦ Наскільки цінною для вас є навичка планувати події свого життя? Нове покоління успішних людей приділяє велику увагу плануванню й ефективній організації своєї життєдіяльності, раціональному використанню робочого часу.

Висновок: щоб ефективно вчитися, стати успішним у житті, треба вміти раціонально планувати час і володіти прийомами якісного засвоєння інформації.

IV. Повідомлення теми, мети та завдань уроку

Життєві навички, які ви здобудете на уроці, допоможуть:

- навчитися правильно розподіляти час протягом дня; уникати марного витрачання часу тощо; удосконалити вміння працювати разом.

V. Осмислення учнями змісту роботи та послідовності дій

1. Вступна бесіда (мультимедійний супровід) *Основні труднощі*

— Пригадайте випадки, коли ви щось важливе не встигали зробити. Що ви відчували? Як ви думаєте, що (хто) вам заважало вчасно виконати (завершити) справу?

2. Лекція «Способи і прийоми ефективного планування діяльності»

VI. Самостійна робота учнів під контролем і з допомогою вчителя

1. Вправа «Мозковий штурм»

Проаналізуйте, чому ви можете бути перевантажені справами, нічого не встигати. (*Звичка хапатися за все одразу, зволкання, нерішучість тощо*)

2. Робота за підручником. Матриця Ейзенхауера

Опрацюйте матеріал підручника, в якому йдеться про матрицю Ейзенхауера як один зі способів упорядкування життєдіяльності. Обговоріть у парах відповідну таблицю-схему.

3. Практична робота «Розвиток пам'яті та уваги. Як підготуватися до іспитів»

4. Оздоровча вправа. Комплекс вправ для поліпшення мозкового кровообігу

1. В. п. — стоячи або сидячи, пальці рук стиснуті в кулаки, на рахунок «раз» кулаки підведіть до плечей, голову — назад. На рахунок «два» — лікті догори, голову вперед. Повторіть 4-6 разів у середньому темпі.

2. В. п. — стоячи або сидячи, руки в сторони. Зробіть 3 ривки руками: правою перед тулубом, лівою — за. Поверніться у в. п. Потім зробіть 3 ривки руками в інший бік. Повторіть 4-6 разів у швидкому темпі.

VII. Узагальнення та систематизація результатів роботи учнів

1. Метод «Коментарі щодо...»

Заплануй ким хочеш бути, бо залишишся ніким! Людина, яка планує: знає, до чого йде; знає про свої успіхи на шляху до мети; виробляє дисципліну і порядок у своєму житті. Ніщо так не мобілізує людину, як усвідомлення, що помалу осягає те, що запланувала. Малий успіх підсилює і надихає. Плани треба робити реалістичні.

◆ Прокоментуйте почуту інформацію.

2. Робота в групах

Завдання

1-ша група — скласти поради «Ефективні техніки запам'ятовування»;

2-а група — скласти поради «Ефективне читання»;

3-тя група — продемонструвати вправи для розвитку уваги.

VIII. Контроль учителя, самоконтроль і взаємоконтроль у процесі виконання завдань

1. Робота за картками контролю знань

2. Моделювання ситуацій за заданим сюжетом

Учні мають змоделювати і продемонструвати відповідний порядок дій у ситуаціях: «за кілька днів до іспитів», «напередодні іспиту», «в день іспиту».

IX. Підбиття підсумків уроку

1. Коментоване оцінювання роботи класу, окремих учнів на уроці

2. Підсумкове завдання «Обговорення в колі»

Кожен учень висловлює свою думку про те, які знання, життєві навички необхідні саме йому для визначення ефективного навчання та підготовки до іспитів, планування часу, впевненості в тому, що він це робить правильно.

X. Домашнє завдання

Обов'язкове:

♦ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с._).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

♦ підготувати повідомлення про закон Паркінсона («Робота завжди має займати стільки часу, скільки на неї відведено»).

Дата ___ / ___ / ___

Тема. Самовиховання характеру. Риси характеру. Чинники, від яких залежить характер людини

Мета: дати уявлення про риси характеру за категоріями ставлення до себе, інших людей, речей, праці; сприяти усвідомленню залежності формування характеру від різних чинників; розвивати образне мислення, життєві навички, сприятливі для здоров'я та безпечної життєдіяльності; виховувати свідому мотивацію до самовиховання.

Обладнання: ілюстративний матеріал до теми уроку, таблиця «Риси характеру», мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Привітання, створення позитивного настрою

II. Активізація чуттєвого досвіду, опорних знань учнів

1. Аналіз цитат, висловів відомих людей

Легко змінити течію річок і пересунути гори, але неможливо змінити характер людини.

Китайське прислів'я

Доброта і скромність — ось дві риси, які ніколи не повинні втомлювати людину.

Роберт Льюїс Стівенсон

2. Диспут

♦ Чи могли б Дон Кіхот і Санчо Панса помінятися зовнішністю, зберігши свій характер? Аргументуйте свою відповідь.

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

Кожен із вас має якості, які ріднять вас із іншими людьми. Однак кожна людина неповторна. Тож зробімо своє життя і життя тих, хто нас оточує, позитивним. Цим самим збережимо власне здоров'я та наших близьких! Епіграфом уроку є вислів українського філософа Івана Бойченка: *«Щоб стати особистістю, потрібно знайти, виховати і навчити себе, визначити своє місце в житті, показати себе світу, зайняти в ньому своє місце і чинити гідно».*

IV. Повідомлення учням теми, мети та завдань уроку

«Шкала актуальності»

Наскільки актуальною для кожного з вас є заявлена тема уроку? Хто з вас прагне об'єктивної оцінки рівня вашої обізнаності? Озвучте показник за 5-бальною шкалою: 0 — зовсім не важлива, 5 — саме те, чого прагну найближчим часом.

V. Осмислення учнями знань

1. Поняття «характер»

2. Оздоровча вправа. Комплекс вправ для рук

Вправи можна робити в будь-який час протягом дня, спочатку по 2-3 рази, поступово збільшуючи навантаження до 6-10 разів.

1. Руки, не напружуючи, простягніть уперед на ширину плечей. Повільно зігніть і розігніть пальці. Потім з того самого положення повільно згинайте і розгинайте руки в зап'ястках.

2. Руки простягніть уперед на ширину плечей долонями догори. Згинайте і розгинайте руки в ліктьових суглобах.

3. Руки опустіть уздовж тулуба долонями всередину, пальці без напруження стисніть у кулаки. Обертайте кулаки за годинниковою стрілкою і проти. З того самого положення згинайте і розгинайте руки в зап'ястках.

VI. Узагальнення та систематизація знань

1. Диспут. Робота в групах

Обговоріть у групах питання, які вас хвилюють у межах теми, та визначте два, на ваш погляд, основні та цікаві. Будьте готові під час обговорен-

ня у класі підтримувати дискусію.

Варіанти питань для обговорення:

- ◆ Що таке «гарний характер»?
- ◆ Впертість — це позитивна чи негативна риса характеру?
- ◆ Організованість — позитивна особистісна чеснота.
- ◆ Висловіть свою думку щодо важливості порушених питань.

2. Складання схеми «Прояви характеру». Колективна робота

Завдання: до кожного фрагмента схеми додати ряд прикладів рис характеру людини.

Ставлення до інших людей

Ставлення до себе

Прояви характеру

Ставлення до речей

Ставлення до природи

Ставлення до справи

VII. Підбиття підсумків уроку

1. Коментоване оцінювання роботи класу, окремих учнів на уроці

2. Аналіз вислову

Перед великим розумом я схилию голову, перед великим серцем я стаю на коліна.

Й. В. Гете

VIII. Домашнє завдання

Обов'язкове:

- ◆ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с._).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

- ◆ скласти «портрет» людини з ідеальним характером;
- ◆ підготувати інформаційне повідомлення «Самопізнання — основа самовиховання; самовиховання — основа самовдосконалення».

Дата _____

Тема. Роль життєвих цінностей у формуванні характеру. Цінності та якість життя

Мета: формувати поняття про значення моральних цінностей у формуванні характеру, дати уявлення про залежність якості життя від особистісних цінностей; розвивати критичне та аналітичне мислення; виховувати активну особистісну позицію, упевненість у собі, рішучість.

Обладнання: мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, формування позитивного настрою

2. Вправа «Знайомство» (мультимедійний супровід)

- ◆ Я (назвати ім'я) найбільше ціную в людях...

II. Перевірка виконання учнями домашнього завдання

1. Презентація «портретів» людини з ідеальним характером

2. Виступи учнів

- ◆ Які чинники впливають на формування характеру?
- ◆ Ви себе вважаєте прибічником якої наукової теорії?

III. Перевірка раніше засвоєних знань

Фронтальна бесіда

- ◆ З чого ви б починали проект самовиховання?
- ◆ Скільки часу потрібно кожному з вас на його завершення?
- ◆ Які цілі ставили б перед собою, прагнучи самовдосконалення?

IV. Мотивація навчання учнів і повідомлення теми, мети та завдань уроку

Вправа «Мозковий штурм» (мультимедійний супровід)

— Ціннісні орієнтації формують життєву позицію людини.

Прочитайте тему уроку, що записана на дошці. Перекладіть з англійської мови слова, записані на камінцях (віра, надія, любов, мир). Чому вони написані на камінцях, а не на папері, піску чи на склі?

- ◆ Спробуйте сформулювати мету і завдання.

V. Актуалізація чуттєвого досвіду учнів

1. Слухання притчі «1000 кульок»

2. Обговорення змісту притчі

- ◆ Який головний меседж притчі? Аргументуйте свої відповіді.

VI. Сприйняття та усвідомлення учнями нового навчального матеріалу

1. Глосарій. Поняття «цінності» (мультимедійний супровід)

Цінності — це те, що важливо для вас, за допомогою чого люди звіряють і оцінюють будь-що у своєму житті. Життя і здоров'я — найбільші людські цінності.

2. Вправа «Свій вибір»

- ◆ Оберіть серед символів та зображень, слів (толерантність, здоров'я, свобода, успіх, гроші, родина тощо) щось одне, яке б асоціювалося з найбільшою життєвою цінністю для вас.

- ◆ Хто з вас вважає час найбільшою життєвою цінністю? Чому?

3. Метод «Коментарі щодо...»

- ◆ Протягом життя кожен із нас освоює якусь частину загальнолюдської культури, стає її носієм. Що характеризує вас як носія певної культури: в поведінці, уподобаннях, переконаннях тощо.

◆ Чи впливають цінності людини на якість її життя? Як саме?

Аргументуйте свою думку.

◆ Які сімейні традиції є у ваших родинах? Чи є вони для вас цінними?

4. Робота за підручником. Етапи формування системи цінностей

◆ Дайте характеристику процесу формування системи цінностей.

5. Оздоровча вправа. Профілактика порушень постави

1. В. п. — стійка ноги нарізно, тулуб нахиліть уперед, руки розведіть у боки. Повертайте тулуб у боки, намагаючись торкнутися рукою носка протилежної ноги.

2. В. п. — стійка ноги нарізно, руки розведіть у боки. Нахиляйте тулуб уперед, доторкніться правою (лівою) рукою до носочка лівої (правої) ноги. Поверніться у в. п.

VII. Осмислення, узагальнення та систематизація знань

1. Робота в групах. Розв'язування ситуативних задач

Завдання: прочитати і скласти алгоритм дій щодо ситуації відповідно до точки зору представників своєї групи (відповідно до назв груп).

1-ша група — учні-підлітки;

2-га група — батьки.

Ситуаційні задачі

Що робити, якщо...

Висновок. Завжди треба думати про наслідки свого вчинку. Перед прийняттям рішення треба його добре обміркувати.

2. Практична робота «Цінності та якість життя» (робота в парах)

1) Обговоріть із товаришем свої життєві цінності.

2) Складіть їх перелік.

3) Створіть ієрархію, ранжируючи цінності за важливістю для вас (1 — найважливіша цінність).

4) Зробіть висновок про місце здоров'я в ієрархії ваших життєвих цінностей.

5) Складіть тези «Вплив життєвих цінностей на якість життя».

VIII. Підбиття підсумків уроку

1. Рефлексія

◆ Як висновки зробив кожен із вас на кінець уроку?

2. Самооцінювання

IX. Домашнє завдання

Обов'язкове:

◆ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§ __, с. __).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

◆ підготувати презентацію традицій своєї сім'ї.

Дата ___/___/___

Тема. Моральний розвиток особистості. Самовиховання характеру

Мета: формувати поняття про моральний розвиток особистості, ознайомити з методами, принципами і формами самовиховання характеру; вчити визначати життєві навички, необхідні для вдосконалення характеру; розвивати навички складання плану вдосконалення характеру; виховувати свідому потребу в самовихованні та самовдосконаленні.

Обладнання: іграшковий м'яч невеликого розміру, аркуші формату А4 для вправи «Хто я?» (за кількістю учнів), ілюстративний матеріал до теми уроку, схема «Система цінностей і якостей особистості», скринька, мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, створення позитивного настрою

2. Вправа «Знайомство»

Учні перекидають один одному м'ячик, при цьому називають своє ім'я разом із позитивною рисою свого характеру. Потім м'яч іде у зворотному напрямку, а учні називають ім'я та рису характеру того, кому кидають м'яча.

II. Перевірка виконання учнями домашнього завдання

1. Мозковий штурм «Цінності та якість життя людини»

Мета: акцентувати увагу учнів на взаємозв'язку якості життя та власної ієрархії життєвих цінностей людини.

2. Робота за схемою «Система цінностей і якостей особистості»

Система цінностей і якостей особистості: ціннісне ставлення до суспільства і держави, людей, природи, мистецтва, до себе.

III. Перевірка раніше засвоєних знань

Вправа «Міфи й факти про...»

Визначити правильні й хибні твердження щодо ролі життєвих цінностей у формуванні характеру особистості.

- Життя і здоров'я — найбільші цінності.
- Влада може негативно впливати на риси характеру людини, але це стосується не кожного.
- Характер формується винятково під впливом соціального середовища, в якому перебуває людина.
- Спадковість не впливає на формування характеру людини.

IV. Мотивація навчання учнів і повідомлення теми, мети та завдань

Вправа «Хто я?»

V. Актуалізація чуттєвого досвіду учнів

Аналіз висловів відомих людей (мультимедійний або ілюстративний супровід)

Життя пройде, немов вода,
І відцвіте, немов вишнева гілка...
В житті одна помилка — не біда.

Біда, коли усе життя помилка!

Ліна Костенко

♦ *Перефразуйте вислів поетеси Ліни Костенко своїми словами. Який інформаційний меседж вона хотіла донести до нащадків?*

VI. Сприйняття та усвідомлення нового навчального матеріалу

1. Глосарій. Поняття «моральний розвиток особистості»

2. Метод «Коментарі щодо...»

Мораль — це зібрання угод, які люди уклали між собою під тиском засманих потреб. Мета цієї науки — щастя якомога більшої кількості людей.

Клод Адріан Гельвецій

3. Національні цінності як частина системи моральних цінностей
(мультимедійний супровід)

4. Оздоровча вправа. Релаксаційна пауза «Маяк»

Займіть зручне положення, заплющте очі. Розслабтеся. Уявіть маленький скелястий острів далеко від землі. На вершині острова — маяк. Уявіть себе цим маяком, що стоїть на скелястому острові. З вікон вашого верхнього поверху ви вдень і вночі, у гарну й погану погоду, надсилаєте потужний пучок світла, що є орієнтиром для кораблів, великих і маленьких, з різними прапорами, різними людьми на борту. Пам'ятайте, що ваш промінь постійно ковзає по океану, попереджає мореплавців про міліну, а для людей на березі є символом безпеки.

Тепер спробуйте відчувати внутрішнє джерело світла в собі — світла, що ніколи не гасне...

VII. Осмислення, узагальнення та систематизація знань

1. Робота в групах

Завдання: обговорити цитату, проаналізувати її зміст, висловити думки групи щодо меседжу, який вона несе.

I група: Характер людини подібний до дерева, а репутація — її тіні. Ми пишемося про тінь, але насправді треба дбати про дерево...

Авраам Лінкольн, 16-й президент США

II група: Багато хто може витримати удари долі, але якщо ви хочете насправді випробувати характер людини — дайте їй владу...

Авраам Лінкольн, 16-й президент США

III група: Я дізнався від тибетських монахів, що три найстрашніші речі, які можуть статися з людиною, — це краса, слава і багатство.

Бред Пітт, актор

2. Колективна робота. Вправа «10 «не можна»

Учні складають перелік тверджень щодо самовиховання характеру, які б починалися словами «Не можна...».

VIII. Підбиття підсумків уроку

1. Самозвіт учня про ціннісно-систематичне збагачення досвіду

2. Вправа «Ланцюжок побажань»

Учням пропонують «ланцюжком», по черзі звернутися до себе та інших за підсумками колективної взаємодії. При цьому вони передають символ уроку — скриньку (образ пізнавальної сфери, куди ми складаємо цінне для кожного з нас).

IX. Домашнє завдання

Обов'язкове:

♦ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (№ __, с. __).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

♦ підготувати повідомлення «Проблеми моральності в сучасному світі».

♦ скласти статтю для класного куточка «Альтруїзм і егоїзм: що це?».

Дата __/__/__

Тема. Узагальнення знань за розділом «Психічна й духовна складові здоров'я». Міні-проект «Дослідження ринку праці за матеріалами засобів масової інформації»

Мета: узагальнити та систематизувати знання учнів з тем розділу «Психічна й духовна складові здоров'я»; сприяти формуванню в учнів стійких переконань щодо пріоритету здорового способу життя як основної умови реалізації фізичного, психічного, соціального та духовного потенціалу людини з урахуванням її індивідуальних особливостей; дати уявлення про необхідність вибору професії згідно з власними бажаннями, здібностями і перспективами на ринку праці; розвивати здоров'язбережувальні компетенції, виховувати свідому відповідальність за вибір своїх дій та прийняті рішення.

Обладнання: газети, клей, тканина (однотонна) або ватман, картки контролю (за кількістю учнів), таблиця для офтальмотренажу.

Тип уроку: узагальнення та систематизації знань.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, створення позитивного настрою

2. Вправа «Привітавшись»

Учитель пропонує всім привітатися за руку, але особливим чином. Вітатися потрібно двома руками з двома учнями одночасно, при цьому відпу-

стити одну руку можна тільки, коли знайдеш того, хто теж готовий привітатися, тобто руки не повинні залишатися без діла більше секунди. Завдання — привітатися таким чином з усіма учасниками групи. Під час вправи не повинно бути розмов.

II. Активізація опорних знань і чуттєвих уявлень учнів

Вправа «Мікрофон»

- ◆ Який розділ курсу «Основи здоров'я» ми закінчили вивчати?
- ◆ Пригадайте теми уроків, які ми розглянули. Який матеріал найбільше запам'ятався кожному з вас?

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

Вправа «Прекрасний сад»

Учасники сидять у колі. Вчитель пропонує спокійно посидіти, закрити очі й уявити себе квіткою. Яка вона? Які листя, стебло, а може, на ній є шипи?

Висока чи низька? Яскрава чи не дуже? А тепер, після того як усі уявили це, необхідно виготовити свою квітку з газети, але без ножиць та клею. *(Усім роз дають частини газети, клей.)*

Далі в центрі кола вчитель розстеляє ватман або тканину. Тканина (ватман) оголошується «галявиною», яку потрібно «засадити» квітами. Всі учасники по черзі виходять і прикріплюють свою квітку.

— Помилуйтеся на «прекрасний сад», закарбуйте цю картинку в пам'яті. Зверніть увагу на те, що хоч у саду і багато квітів, але всім вистачило місця, кожна зайняла те, яке вибрав сам учень. Подивіться, що в оточенні різних, несхожих за кольором і формою квітів, росте ваша власна. Але у квіток є спільне — у когось забарвлення, у когось розмір або форма листя. І всім без винятку квітам потрібні сонце й увага, догляд.

IV. Повідомлення теми, мети та завдань уроку

Вправа «Шкала актуальності»

Наскільки актуальною для кожного з вас є узагальнення та систематизація знань з тем розділу «Психічна й духовна складові здоров'я»? Хто з вас прагне об'єктивної оцінки рівня вашої обізнаності? Озвучте показник за 5-бальною шкалою: 0 — зовсім не важлива, 5 — саме те, чого прагну найближчим часом.

V. Узагальнення та систематизація понять

1. Оздоровча вправа. Офтальмотренаж (гімнастика для очей)

— Не повертаючи голови, здійсніть рухи очима у вказаних на таблиці напрямках, *(див. додатки)*

2. Практична робота. Міні-проект «Дослідження ринку праці за матеріалами засобів масової інформації»

Робота в групах

Завдання

I група — дослідження ринку праці за матеріалами центру зайнятості району;

II група — скласти інформаційне повідомлення «Які професії можна здобути в нашому районі» (за буклетами НЗ);

III група — підготувати міні-лекцію «Вимоги роботодавців».

Презентація проектів груп

VI. Повторення та систематизація головних теоретичних положень

Робота за підручником

◆ Прочитайте питання після параграфів розділу, який ми вивчили. На яке з них ви хотіли б відповісти? Складіть власне питання і поставте його класу.

VII. Підбиття підсумків уроку

Вправа «Сходінки успіху»

Учні «крокують» сходинками, називаючи свої здобуті знання, вміння, навички, ставлення.

VIII. Домашнє завдання

Обов'язкове:

◆ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с._).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

◆ створення соціальної реклами «Вибір майбутньої професії — важлива справа кожного».

Дата ___/___/___

Тема. Екскурсія до центру зайнятості населення

Мета: ознайомити з роботою структурних підрозділів центру зайнятості населення; узагальнювати та систематизувати знання учнів щодо професійного самовизначення; сприяти формуванню переконання у правильності вибору професії з урахуванням індивідуальних особистісних особливостей; розвивати комунікативні компетенції; виховувати позитивне ставлення до своїх життєвих перспектив.

Обладнання: картки фіксації важливої інформації (за кількістю учнів), ватман у вигляді паркану, маркери.

Тип уроку: узагальнення та систематизації знань.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Привітання, створення позитивного настрою.

II. Активізація опорних знань і чуттєвих уявлень учнів

Вправа «Мікрофон»

- ◆ Який розділ курсу «Основи здоров'я» ми закінчили вивчати?
- ◆ Пригадайте теми уроків, які ми розглянули. Який матеріал найбільше запам'ятався кожному з вас?

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

1. Слово вчителя

Серед різних установ, які можуть допомогти у виборі професії та працевлаштуванні, особливе місце посідає центр зайнятості населення. Такі центри діють у містах, обласних та районних центрах.

2. Обговорення змісту вислову

Всі великі справи починаються зі спілкування.

— Налаштуйтеся на ефективне спілкування під час екскурсії з фахівцями центру зайнятості населення.

IV. Повідомлення теми, мети та завдань уроку

Запитання до учнів

- ◆ Які завдання постають перед нами?

V. Узагальнення та систематизація понять

1. Вступний інструктаж

- ◆ Обговоріть у групах питання, які вас хвилюють у межах теми, та визначте два, на ваш погляд, основні та цікаві. Будьте готові під час обговорення їх у класі підтримувати дискусію.

2. Ознайомлення зі структурою та напрямками діяльності центру зайнятості населення

Для реалізації державної політики зайнятості населення, професійної орієнтації, підготовки і перепідготовки, працевлаштування та соціальної підтримки громадян, які тимчасово не працюють, у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України, функціонує Державна служба зайнятості, діяльність якої відбувається під керівництвом Міністерства праці та соціальної політики України, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Послуги, пов'язані із забезпеченням зайнятості населення, надаються державною службою безкоштовно.

3. Вправа «Моя майбутня професія»

Мета: визначити уявлення учнів про свою майбутню професію.

Учасники по черзі відповідають на питання: «Моя майбутня професія. Яка вона? »

4. Оздоровча вправа «Мій емоційний стан схожий на...»

Учитель пропонує учням передати мімікою й жестами відповідну емоцію. «Мій емоційний стан схожий на...»

- небо перед грозою;
- школяра, який отримав низьку оцінку;

- ніжний пролісок на сонці;
- доньку, яка усміхається мамі;
- малюка, який випадково зламав іграшку;
- учня перед контрольною роботою;
- Попелюшку, втомлену важкою працею;
- тата після копання городу;
- першокласника на канікулах;
- землю, вкриту сніговою ковдрою.

VI. Повторення та систематизація головних теоретичних положень

1. Робота за підручником

- Перегляньте матеріал розділу, що ми вивчили. Визначте ту його частину, яку запам'ятали найменше. Маєте можливість надолужити втрачене.
- Який матеріал запам'ятали найкраще? Складіть запитання до нього та поставте їх класу.

2. Вправа «Моє ставлення»

Учням пропонують вибрати ставлення до означених проблем, які можуть виникати під час вибору майбутньої професії.

3. «Паркан думок»

Мета: виявлення думок про екскурсію до центру зайнятості населення; формування навичок конструктивного спілкування, самовираження.

На аркуші ватману, який імітує паркан, учні пишуть усе, що вважають за потрібне (враження від екскурсії, побажання однокласникам щодо професійного самовизначення тощо).

VII. Підбиття підсумків уроку

Рефлексія

Учні складають висловлювання за елементами допоміжного блоку: Під час екскурсії я...

— дізнався(лась)..., зрозумів(ла)..., навчився(лась)..., найбільший мій успіх — це..., найбільші труднощі я відчув(ла)..., я змінив(ла) своє ставлення до..., я хочу наголосити на...

- Коли і за яких обставин ви будете користуватися набутими знаннями?

VIII. Домашнє завдання

Обов'язкове:

- опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с. _).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

- підготувати повідомлення про роботу центру зайнятості населення;
- скласти рекомендований перелік кінофільмів, сюжети яких показують особливості роботи людей різних професій.

Дата ___/___/___

Тема. Соціальна компетентність. Стосунки та рівні спілкування. Навички ефективного спілкування. Принципи формування між особистісних стосунків. Стосунки між дорослими й однолітками. Відпрацювання прийомів ефективного спілкування з дорослими й однолітками

ми

Мета: формувати поняття про соціальну компетентність, дати уявлення про стосунки між дорослими й однолітками, рівні спілкування, ознайомити з принципами міжособистісних стосунків; розвивати навички ефективного спілкування; виховувати прагнення розбудовувати між особистісні стосунки в площині ефективного спілкування.

Обладнання: ілюстративний матеріал до теми уроку, м'яч невеликого розміру, схеми «Способи спілкування», «Невербальні засоби спілкування», таблиці «Рівні спілкування людей», папір А3 для роботи в групах, маркери.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, створення позитивного настрою

2. «Знайомство». Вправа «Снігова куля»

Кожен із учасників по черзі називає своє ім'я та епітет до нього, дієприкметник має починатися першою буквою імені. Це може бути Андрій Адекватний, Сергій Серйозний, Дарина Добра та інші.

II. Активізація чуттєвого досвіду, опорних знань учнів

Експрес-спілкування «Присмна розмова»

Під час цієї вправи учасники кидають один одному м'яч і говорять вислів, що починається словами «Мені в тобі подобається...». Через 2 хв вислів замінюють: «Нас із тобою поєднує...»

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

Аналіз і обговорення вправи «Присмна розмова»

- ◆ Яку частину вправи було легше виконувати? Чому?
- ◆ Як ви сприймали позитивні прояви уваги інших учасників?
- ◆ Чи сприймалося це як прийняття вас іншою людиною?

IV. Повідомлення учням теми, мети та завдань уроку

Аналіз та обговорення цитат

Добре оточення — це не розкіш, а необхідність.

Річард А. Воллгейм

Думай гарно, і думки твої визріють гарними вчинками.

Л. Толстой

- ◆ Як ви розумієте ці висловлювання?

V. Осмислення учнями знань

1. Обговорення схем «Способи спілкування», «Невербальні засоби

спілкування»

◆ Які елементи схем ви використовуєте у спілкуванні часто? рідко? Зовсім не використовуєте? Аргументуйте свою відповідь.

◆ Чому люди не користуються всім спектром засобів спілкування: не знають про них, не вірять у їхню ефективність, важко вдається їх використовувати?

2. Глосарій. Поняття «соціальна компетентність»

3. Міні-лекція «Стосунки та рівні спілкування людей»

Стосунки — зв'язок між людьми, які добре знають одне одного. Здорові щирі стосунки ґрунтуються на взаємній повазі, довірі, турботі, чесності.

4. Робота за підручником. Навички ефективного спілкування

◆ Яке спілкування називають ефективним?

◆ Як відбувається процес обробки інформації під час слухання?

5. Диспут. Принципи побудови міжособистісних стосунків

◆ Що може бути основою формування, побудови міжособистісних стосунків?

◆ Багато хто несвідомо створює свою психологічну модель між особистісних стосунків. Можна виділити принципи, володіння якими стане запорукою їхньої ефективності.

◆ Розгляньте ілюстративний матеріал. Які принципи (або їх відсутність) формування міжособистісних стосунків він демонструє?

6. Оздоровча вправа. Релаксація «Стирання негативної інформації з пам'яті»

— Сядьте і розслабтеся. Закрийте очі. Уявіть перед собою чистий аркуш паперу, олівець, гумку. Подумки уявіть і намалуйте негативну інформацію, яку треба забути або якої треба позбутися. Це може бути реальна картинка, символ. Подумки візьміть гумку і витирайте послідовно з аркуша паперу всю негативну інформацію доти, поки не зникне все зображення. Відкрийте очі.

VI. Узагальнення та систематизація знань

1. Робота за підручником (*у парах*)

— Ознайомтеся з порадами щодо ефективності спілкування. Підготуйте діалоги (*в парах*), які б демонстрували відповідні навички.

2. Робота в групах

I група — презентувати модель ідеального спілкування.

II група — розробити прийоми ефективного спілкування і продемонструвати варіанти відповідної поведінки з дорослими.

III група — підготувати проект «антипорадника» щодо принципів спілкування з однолітками.

3. Презентація роботи груп

Висновок: соціальне благополуччя залежить від якості спілкування і стосунків із людьми.

VII. Підбиття підсумків уроку

1. Підсумкове завдання «Обговорення в колі»

Кожен учень висловлює свою думку про те, які знання, життєві навички необхідні саме йому для ефективного спілкування на різних рівнях, формування міжособистісних стосунків.

VIII. Домашнє завдання

Обов'язкове:

♦ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с. _)

Додаткові (на вибір, за бажанням):

♦ скласти ситуаційні задачі на тему стосунків підлітків із дорослими та однолітками.

Дата ___/___/___

Тема. Цінність родини. Чинники міцної родини

Мета: формувати поняття про чинники та ознаки міцної родини, роль родини в задоволенні потреб людини; розвивати комунікативну компетентність, навички співпраці; виховувати толерантність, емпатію.

Обладнання: ілюстративний матеріал до теми уроку, папір А2 (3 аркуші), маркери, ножиці, клей, журнали, картки-таблиці «Чинники міцної родини» (за кількістю учнів), кольорові смужки-стікери, шаблон «Щаслива родина» (3 шт.), музичний супровід (спокійна мелодія без слів), мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, створення позитивного настрою (музичний супровід)

Музика налаштує нас на роботу й ефективне спілкування на уроці.

2. Вправа «Очікування»

♦ Чого ви очікуєте від уроку, однокласників, від мене?

II. Перевірка виконання учнями домашнього завдання

Мозковий штурм «Мотиви ефективного спілкування»

Мета: акцентувати увагу учнів на мотивації щодо ефективного спілкування. Всі відповіді записати на дошці, зробити колективний висновок про значення розвитку соціальної компетентності.

III. Перевірка раніше засвоєних знань

Моделювання ситуацій за заданим сюжетом

Учні читають складені вдома ситуаційні задачі, за якими мають змоделю

вати і продемонструвати відповідний порядок дій.

IV. Мотивація навчання учнів і повідомлення теми, мети та завдань «Колаж». Робота в групах

Учні об'єднуються у три групи. На аркушах ватману за допомогою ілюстративного матеріалу з журналів, брошур, листівок командам треба створити колаж. Форма його може бути різною: комікс, аплікація, розповідь із малюнками тощо. Вчитель оголошує тему уроку й пояснює мету. Після створення колажу кожна група презентує свою роботу. Вчитель підбиває підсумок і пропонує об'єднати всі роботи, щоб створити загальну картину спілкування за темою уроку.

V. Актуалізація чуттєвого досвіду учнів

1. Слухання притчі «Щастя»

2. Обговорення

♦ Яка мораль притчі?

VI. Сприйняття та усвідомлення нового навчального матеріалу

1. Цінність родини (мультимедійний супровід)

Підлітки, які вважають своїх рідних значущими для них людьми, є морально стійкішими.

2. Вправа «Мозковий штурм»

♦ Від чого (кого), на вашу думку, залежить міцність родини? Назвіть чинники. (*Кохання, побутові життєві навички, здатність до компромісів у спілкуванні тощо*)

3. Метод «Коментарі щодо...»

Сім'я, в якій між дітьми і батьками, чоловіком і дружиною, братами і сестрами відсутнє взаєморозуміння, не є щасливою. Слід уміти домовитися, пояснити і толерантно відстояти свою точку зору. При цьому вкрай важливо бути тактовним і нікого не образити своєю поведінкою. Але неможливо уявити завжди і в усьому ідеальну сім'ю. Що ви думаєте з цього приводу?

4. Робота за підручником. «Запитували — відповідаємо»

Знайдіть відповіді на такі питання:

1-й варіант — Які фізіологічні потреби забезпечує людині родина?

2-й варіант — Які соціальні потреби забезпечує людині родина?

3-й варіант — Які духовні потреби забезпечує людині родина?

5. Оздоровча вправа «Лимон»

Опустити руки вниз і уявити, що у правій руці лимон, із якого потрібно вичавити сік. Повільно стискати якомога сильніше праву руку в кулак. Відчути, яка напружена права рука. Потім кинути «лимон» і розслабити руку.

Виконати цю ж вправу лівою рукою.

VII. Осмислення, узагальнення та систематизація знань

1. Вправа «Чинники міцної родини»

2. Робота в групах. Вправа «Щаслива родина»

Мета: проектування уявлень учнів про майбутню сім'ю.

Учасників об'єднують у три групи. Кожна група отримує шаблон «Щаслива родина», у «кімнатах» якої потрібно відповісти на питання та вивести формулу щастя в сім'ї.

Кожна група презентує «свою щасливу родину», а вчитель підбиває підсумок.

VIII. Підбиття підсумків уроку

Самозвіт учня про ціннісно-систематичне збагачення досвіду.

Вправа

«Телеграма»

Учасники на стікерах складають телеграму із 7-10 слів, яка б містила відповіді на такі питання:

- ◆ Що на занятті для вас було найважливішим?
- ◆ Чого ви навчилися?
- ◆ Що вам сподобалося?
- ◆ Що не вдалося з'ясувати?

Далі за бажанням учасники зачитують «телеграми».

IX. Домашнє завдання

Обов'язкове:

- ◆ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с._).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

- ◆ підготувати повідомлення про сімейні цінності як чинник міцної родини;
- ◆ взяти інтерв'ю у членів сім'ї «Цінність родини».

Дата _____

Тема. Готовність до сімейного життя

Мета: ознайомити з поняттям сім'ї та її функціями, формувати поняття про готовність до сімейного життя на основі знань про фізіологічну, соціальну, психологічну зрілість; розвивати пізнавальні інтереси, продовжувати формувати вміння працювати з різними джерелами знань, порівнювати, узагальнювати, робити висновки, знаходити причини; сприяти розвитку навичок аналізу власної готовності до сімейного життя; виховувати самостійність у формуванні нових знань.

Обладнання: ілюстративний матеріал до теми уроку, стікери у формі листя і квітів дерева, зображення дерева, м'яка іграшка невеликого розмі-

ру, схема «Функції сім'ї».

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, створення позитивного настрою

2. Вправа «Крамниця»

◆ Уявіть, що ви зайшли до крамниці «Емоції та настрої на сьогодні». Можете придбати одну річ собі й одну — для товариша. Що оберете?

◆ У якому випадку вибір був легшим, а в якому — важчим?

3. Правила роботи на уроці

◆ Серед ілюстративного матеріалу оберіть той, який відображає правило роботи на уроці, яке б ви хотіли декларувати групі.

II. Перевірка виконання учнями домашнього завдання

Вправа «Ціна родини»

Учитель пропонує для обговорення ситуаційні задачі, а учні встановлюють «ціну» родини, про яку йдеться. Наприклад: «ціна» — традиція, любов, взаєморозуміння, підтримка тощо.

1) Сім'я складається з батьків, двох дітей, бабусі й дідуся. Батьки багато працюють. Дідусь відводить і забирає дітей зі школи, бабуся готує їжу. В обов'язки дітей, крім виконання домашніх завдань, входить прибирання в кімнатах і догляд за домашніми тваринами (котом і папугою). Вихідні вони проводять разом.

2) Дитину виховує сама мама. Під час занять у школі до них приїздять бабуся з дідусем, а на канікули забирають онуку до себе в село. У відпустці до них приєднується й мама.

III. Перевірка раніше засвоєних знань

Розповідь за аналогією (Ілюстративний супровід)

◆ Розповісти про чинники міцної родини на прикладі запропонованих зображень.

IV. Мотивація навчання учнів і повідомлення теми, мети та завдань

Шлюб — це передусім праця, до якої необхідно бути готовим. Не розуміючи, що таке готовність до подружнього життя, що таке сім'я, як будуються шлюбно-сімейні взаємини, як вони розвиваються, які обов'язки накладають на подружжя тощо, навряд чи можна впоратися з вимогами, які висувають шлюб та сім'я.

Саме цим важливим проблемам присвячено наше заняття.

V. Актуалізація чуттєвого досвіду учнів

Вправа «Дерево роздумів»

Учитель просить учнів написати на маленьких аркушах своє розуміння поняття «готовність» (на аркушах у формі листочків) та «сім'я» (на арку-

шах у формі квіток).

VI. Сприйняття та усвідомлення учнями нового навчального матеріалу

1. Інформаційне повідомлення «Сім'я та її функції» (за схемою)

Мета: надати інформацію про зміст поняття «сім'я» та розкрити основні її функції.

2. Вправа «Мозковий штурм»

♦ Чи потрібно готуватися до шлюбу? Люди зустрічаються, закохуються, одружуються та й живуть собі довго і щасливо. Навіщо ж готуватися?

3. Оздоровча вправа. Релаксація «Квітковий дощ»

— Сядьте, заплющте очі. Уявіть, що хтось із друзів несправедливо вас образив. Вам хочеться якимось помститися, але спогади про хороші моменти спілкування стримують вас від необдуманих кроків. Ви відчуваєтеся так, ніби опинилися у глухому лісі, де навкруги тільки старезні похмурі дерева. Вам хочеться вирватися звідти, ви дивитесь вгору і бачите високо над собою клаптик блакитного неба. Так хочеться відчути на собі тепло сонячних променів, які розтоплять лід у вашій душі й наповнять приємними, благородними почуттями. Аж ось дерева поволі відступають, починається дощ, але не звичний, а квітковий. Ви придивляєтесь і бачите, як із неба падають ромашки, фіалки... Ви відчуваєте приємний аромат і тепло по всьому тілу... Подихайте цими пахощами. З кожним подихом до вас повертається радість. Ви забули всі образи, вам знову хочеться зустрітись зі своїм другом. А тепер потягніться і розплющте очі. Озирніться довкола і посміхніться всім, із ким зустрінетесь очима.

VII. Осмислення, узагальнення та систематизація знань

Робота в групах. Вправа «Гендерні ролі»

VIII. Підбиття підсумків уроку

1. Коментоване оцінювання роботи класу, окремих учнів на уроці

2. Рефлексія

♦ Хто з вас вважає себе достатньо обізнаною людиною щодо обговорюваної на уроці теми...

а) повністю; б) частково?

IX. Домашнє завдання

Обов'язкове:

♦ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с. _).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

♦ складання пам'ятки «Поради молодій родині щодо планування сімейного бюджету».

Дата ___/___/___

Тема. Репродуктивне здоров'я молоді. Стан репродуктивного здоров'я молоді в Україні. Негативні наслідки ранніх статевих стосунків.

Запобігання захворюванням, які передаються статевим шляхом.

Засоби контрацепції

Мета: поглиблювати знання учнів про репродуктивне здоров'я молоді, негативні наслідки ранніх статевих стосунків, формувати поняття про чинники ризику для репродуктивного здоров'я молоді в Україні та запобігання захворюванням, які передаються статевим шляхом, засоби контрацепції; розвивати здоров'язбережувальні компетенції; виховувати свідому відповідальність за вибір своїх дій та прийняті рішення.

Обладнання: шаблони «Дерево» (за кількістю учнів), таблиця «Засоби контрацепції»,

роздавальний матеріал для роботи в групах, мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, створення позитивного настрою

2. Повторення правил роботи групи

II. Перевірка виконання учнями домашнього завдання

Вправа «Готовність до сімейного життя»

Учасники на шаблонах дерев відповідають на питання:

Гілка почуттів: «Які почуття допоможуть мені у створенні родини?»

Гілка якостей: «Які риси мого характеру допоможуть мені у створенні міцної родини?»

Гілка вмінь: «Які мої вміння допоможуть мені створити сім'ю?»

Коріння: «Що, на ваш погляд, являє собою «готовність до шлюбу?»

Учасники презентують свої «дерева», роблять висновок про цінності в родині.

III. Перевірка раніше засвоєних знань

Робота за підручником

— Прочитайте питання після параграфу, який ви опрацювали вдома. На яке з них ви хотіли б відповісти? Складіть власне питання і поставте його класу.

IV. Мотивація навчання учнів і повідомлення теми, мети та завдань уроку

Аналіз та обговорення вислову

Пологи — занадто важлива річ, щоб доручати їх самій лише матері.

Автор невідомий

Вітаю мою маму в цей день її страждань і дякую їй, що народила мене на світ.

СМС від китаянки до своєї матері в день її народження

V. Актуалізація чуттєвого досвіду учнів

— У своїй книзі «Походження видів» Чарльз Дарвін писав, що в поняття боротьби за існування він включає не тільки життя однієї особини, але і її успіх у залишенні після себе потомства. Як ви вважаєте, чому Дарвін відзначав особливу важливість залишення потомства? У чому полягає проблема організмів, які вижили, але не залишили після себе потомства?

VI. Сприйняття та усвідомлення нового навчального матеріалу

1. Глосарій. Поняття «репродуктивне здоров'я молоді»

Репродуктивне здоров'я — це стан повного фізичного й соціального благополуччя, а не тільки відсутність захворювань репродуктивної системи й порушень її функцій.

2. Стан репродуктивного здоров'я молоді в Україні.

Метод «Коментарі щодо...»

♦ Які думки маєте з приводу цієї інформації? Прокоментуйте її.

3. Чинники впливу на репродуктивне здоров'я

Ранній початок статевого життя, погана інформованість про методи контрацепції, небажані вагітності — усе це завдає непоправної шкоди здоров'ю, зокрема й репродуктивному. До факторів, що впливають на стан репродуктивного здоров'я молоді, слід віднести: недостатній рівень загальної та репродуктивної культури населення; високий рівень штучного переривання вагітності; соціальна реклама, традиції в родині тощо.

4. Оздоровча вправа. Профілактика порушень постави

Вихідне положення (*в. в.*) — основна стійка (*о. с.*), руки зчеплені в замок за спиною. Нахил тулуба вперед, з одночасним підніманням рук угору. Повернутись у *в. п.*

5. Робота за підручником (самостійно). Запобігання захворюванням, що передаються статевим шляхом

6. Лекція «Засоби контрацепції» (за таблицею)

VII. Осмислення, узагальнення та систематизація знань

1. Робота в групах

Завдання групам: проаналізувати запропоновану проблему і зробити власний висновок.

Група 1. Небезпека для здоров'я дівчини від раннього статевого життя й вагітності.

Група 2. Безплідність та аборт як негативні наслідки ранніх статевих стосунків.

Група 3. Взаємозв'язок сексуальних стосунків із відповідальністю перед

іншими людьми.

2. Обговорення роботи в групах

VIII. Підбиття підсумків уроку

1. Аргументоване оцінювання

2. Узагальнююче слово вчителя

— У підлітковому віці варто задуматися над тим, що дорослішання пов'язане зі створенням власної сім'ї. І пам'ятайте народну мудрість: «Від доброго коріння — добрий відросток».

IX. Домашнє завдання

Обов'язкове:

♦ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§ 2, с. 21).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

♦ скласти рекомендований перелік кінофільмів, сюжети яких показують чинники (як позитивні, так і негативні) впливу на репродуктивне здоров'я молоді.

Дата ___/___/___

Тема. Вплив психоактивних речовин на репродуктивне здоров'я.

Профілактика вроджених вад

Мета: дати уявлення про вплив психоактивних речовин на репродуктивне здоров'я, ознайомити з правилами профілактики вроджених вад; розвивати усвідомлення необхідності підготовки до народження дітей; виховувати відповідальність, ціннісне ставлення до здоров'я.

Обладнання: ілюстративний матеріал до теми уроку, папір А2 (три аркуші), маркери, ножиці, клей, журнали, друковані (або електронні) засоби масової інформації, які містять статті про вплив психоактивних речовин на репродуктивне здоров'я, профілактику вроджених вад, схема «Знаю... Розумію... Умію...», таблиця до вправи «Шифрувальник», мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, створення позитивного настрою

2. Міні-інтерв'ю

♦ З яким настроєм ви прийшли на урок? (*Гарним, сумним, веселим...*)

II. Перевірка виконання учнями домашнього завдання

Вправа «Групування»

Продовження роду — не лише репродуктивний процес. Люди товаришують, закохуються, одружуються. Розкажіть, як розвиваються стосунки,

що може бути дозволене під час дружби, під час романтичних зустрічей закоханих, після заручин, після одруження.

III. Перевірка раніше засвоєних знань

«Колаж». Робота в групах

Учні об'єднуються у три групи. На аркушах ватману за допомогою ілюстративного матеріалу з журналів, брошур, листівок, команди створюють колаж. Форма його може бути різною: комікс, аплікація, розповідь із малюнками тощо. Учитель оголошує тему уроку і пояснює мету. Команди по черзі презентують свої колажі. Учитель підбиває підсумок і пропонує об'єднати всі роботи, щоб створити загальну картину спілкування за темою уроку.

IV. Мотивація навчання і повідомлення теми, мети та завдань уроку

1. Мозковий штурм «Мотиви створення сім'ї»

У довільній формі учні називають мотиви створення сім'ї. Усі відповіді записують на дошці, роблять висновок.

2. Запитання до класу

◆ Які завдання постають перед нами?

V. Актуалізація чуттєвого досвіду учнів

Слухання та обговорення уривка з книги Діка Свааба «Ми — це наш мозок»

◆ Що ви знаєте про вплив психоактивних речовин на репродуктивне здоров'я, вроджені вади немовлят?

VI. Сприйняття та усвідомлення учнями нового навчального матеріалу

1. Вступне слово вчителя

Репродуктивне здоров'я, як і здоров'я в цілому, визначається різними чинниками. Насамперед, спадковістю. По-друге, воно визначається способом життя, що ми ведемо, наявністю корисних і шкідливих звичок.

2. Вправа «Мозковий штурм»

Репродуктивне здоров'я страждає й від так званих «хвороб цивілізації».

◆ Що ви знаєте про хвороби цивілізації? Чи існує ризик їхнього впливу на вроджені вади дітей?

3. Глосарій. Поняття «психоактивні речовини»

Психоактивні речовини — загальне поняття, що об'єднує такі категорії, як наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги. До них належать алкоголь, тютюн, наркотики, психотропні препарати. Вживання психоактивних речовин викликає формування фізичної або психічної залежності від них.

4. Інформаційне повідомлення. Вроджені вади розвитку

Вроджені вади розвитку — це такі структурні порушення, які виника-

ють до народження, виявляються відразу або через певний період після народження і зумовлюють порушення функції органа. Наприклад: циклопія, додаткова нирка, незвичайне розміщення органів тощо.

5. Оздоровча вправа на релаксацію із зосередженням на диханні «Ледача кішечка»

Підняти руки вгору, потім витягнути вперед, потягнутися, як кішечка. Відчути, як тягнеться тіло. Потім різко опустити руки вниз, вимовляючи звук «а».

6. Робота за підручником. «Запитували — відповідаємо»

Знайдіть відповіді на такі питання:

- ◆ Що може знизити ризик вроджених вад?
- ◆ Що декларує декалог (10 правил) профілактики вроджених вад Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ)?

VII. Осмислення, узагальнення та систематизація знань

1. Робота в групах

Групи отримують друковану (або електронну) інформацію зі ЗМІ про вплив психоактивних речовин на репродуктивне здоров'я, профілактику вроджених вад.

Завдання: підготувати фрагмент виступу агітбригади на тему повідомлення ЗМІ.

2. Презентація роботи груп над завданнями

VIII. Підбиття підсумків уроку

1. Коментоване оцінювання роботи класу, окремих учнів на уроці

2. Вправа «Сходи успіху»

Учні «крокують» по сходах, називаючи свої здобуті знання, вміння, навички, ставлення.

IX. Домашнє завдання

Обов'язкове:

- ◆ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§ _)

Додаткові (на вибір, за бажанням):

- ◆ створити презентацію (соціальну рекламу, буклет тощо) ріння — добрий виросток».

Дата ___/___/___

Тема. ВІЛ/СНІД: Проблема людини і проблема людства. Формула індивідуального захисту. Тестування на ВІЛ інфекцію, гепатити В і С

Мета: поглиблювати знання учнів про епідемію ВІЛ-інфекції/СНІДу; вчити оцінювати ризики інфікування ВІЛ, гепатитами В і С у життєвих ситуаціях; формувати уявлення про три стадії ВІЛ-інфекції; ознайомити

з формулою індивідуального захисту, дати уявлення про принципи тестування на ВІЛ-інфекцію, гепатити В і С; розвивати усвідомлення значення моральних цінностей у протидії епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу, санітарно-гігієнічні навички та навички здійснення профілактичних заходів інфекційних захворювань; виховувати свідому потребу в дотриманні принципів здорового способу життя.

Обладнання: схема «Рідини, що можуть містити ВІЛ», картки «Оціни ризик» (за кількістю пар), мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Вправа «Презентація товариша»

Об'єднати учнів у пари і запропонувати дізнатися одне в одного про їхнє хобі. Потім учасники по черзі представляють своїх партнерів у вигляді позитивної реклами.

Рефлексія

◆ Що ви відчували? Що вам дало виконання цієї вправи?

II. Активізація чуттєвого досвіду, опорних знань учнів

Вправа «Асоціації»

На дошці прикріплено аркуш паперу з написом «ВІЛ/СНІД». Навколо нього учні повинні написати свої асоціації, які викликає це слово.

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

Вправа «Мозковий штурм»

◆ Що ви знаєте про епідемію ВІЛ/СНІДу, гепатити В і С?

◆ Отже, оцініть рівень своєї обізнаності: знаю багато, знаю недостатньо, нічого не знаю.

IV. Повідомлення учням теми, мети та завдань уроку

1. Запитання до класу

◆ Які завдання постають перед нами?

2. Вправа «Шкала актуальності»

◆ Наскільки актуальною для кожного з вас є озвучена тема уроку? Хто з вас прагне об'єктивної оцінки рівня вашої обізнаності? Озвучте показник за 5-бальною шкалою: 0 — зовсім не важлива, 5 — саме те, чого прагну найближчим часом.

V. Осмислення учнями знань

1. Умови інфікування ВІЛ. Робота за схемою

ВІЛ можна виділити з усіх рідин організму: плазми крові, спинномозкової рідини, слюзи, слини, сім'яної рідини, сечі та материнського молока.

Але не всі ці рідини можуть переносити інфекцію, бо концентрація ВІЛ у них різна.

Реально інфікованими (а значить, здатними до розповсюдження вірусу) є рідини статевих залоз і органів

Для того щоб відбулося зараження, потрібно, щоб рідина однієї (інфікованої) людини потрапила в організм іншої. Так, найбільша концентрація ВІЛ у крові, статевих рідинах і грудному молоці. А щоб відбулося зараження через слину, потрібно 4 л (!) рідини — така низька концентрація вірусу.

2. «Прес-конференція»

Підготовлені учні відповідають на запитання.

- 1) Як працює ВІЛ у клітині?
- 2) Від чого залежить, яким шляхом піде хвороба?
- 3) Чи можна заразитися під час поцілунку?
- 4) Чи можна заразитись ВІЛ через одяг, посуд, під час уживання їжі, користуючись спільними ваннами, унітазами, білизною?

3. Робота за підручником. Формула індивідуального захисту

На індивідуальному рівні ризику ВІЛ-інфікування можна уникнути або суттєво зменшити його за допомогою простої формули: «Утримання, вірність, презерватив, стерильність». Найнадійнішим захистом від ВІЛ та інших ІПСН є утримання від ризикованих статевих контактів.

4. Перегляд презентації «Тестування на ВІЛ-інфекцію, гепатити В і С»

VI. Узагальнення та систематизація знань

1. Вправа «Оціни ризик небезпеки» (у парах)

Кожна пара учнів отримує картки (див. додатки) з декількома варіантами можливих шляхів передачі вірусу, оцінюють ризик: «ризик високий, ризик низький, ризик відсутній». Учні зачитують ситуації, відповідають. За потреби вчитель коригує відповіді.

Запитання для обговорення

- ◆ У яких випадках ризик зараження ВІЛ високий для людини?
- ◆ За яких умов можна говорити, що ризик відсутній?

2. Оздоровча вправа «Задуй свічку»

Глибоко вдихніть, набираючи в легені якомога більше повітря. Потім, витягнувши губи трубочкою, повільно видихніть, ніби дмухаючи на свічку, при цьому довго вимовляйте звук «у».

3. Метод «Коментарі щодо...»

СНІД — найгірше, що трапилося у ХХ столітті після Гітлера. Мадонна

- ◆ Прокоментуйте слова відомої співачки. Висловіть вашу позицію щодо проблеми ВІЛ/СНІДу як проблеми людства.

VII. Підбиття підсумків уроку

1. Коментоване оцінювання роботи класу, окремих учнів на уроці

2. Саморефлексія. Вправа «Незакінчене речення»

Учні продовжують фразу: «Сьогодні на уроці я... (дізнався, зрозумів, усвідомив, упевнився, переконався, почув, запам'ятав тощо)».

VIII. Домашнє завдання

Обов'язкове:

♦ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с._).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

♦ поглибити знання про інфікування гепатитами В і С, опрацювавши додаткові джерела інформації.

Дата ___/___/___

Тема. Значення моральних цінностей для профілактики ВІЛ-інфікування і протидії дискримінації ВІЛ-позитивних людей. Відпрацювання навичок поширення достовірної інформації про ВІЛ-інфекцію /СНІД у своєму середовищі

Мета: формувати поняття про методи профілактики ВІЛ-інфекції на особистому і державному рівнях, вчити надавати достовірну інформацію з проблеми ВІЛ-інфекції/ СНІДу; розвивати образне мислення, життєві навички, сприятливі для здоров'я та безпечної життєдіяльності; виховувати правову грамотність, толерантність.

Обладнання: ілюстративний матеріал до теми уроку, мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: комбінований

Хід уроку

I. Організаційний момент

Вправа «Гарний настрій»

Мета: створити необхідний для роботи позитивний настрій, сприяти знайомству та згуртованості групи.

Сидячи в колі, учасники по черзі невербально (!) дарують групі «Свій гарний настрій» (серце, посмішку, повітряний поцілунок тощо).

II. Перевірка виконання учнями домашнього завдання

Зачитання до учнів

♦ Що, на вашу думку, варто донести до кожного на планеті щодо проблем інфікування ВІЛ-інфекцією та гепатитом?

III. Перевірка раніше засвоєних знань

Вправа «Міфи й факти про ВІЛ/СНІД»

Учасникам зачитують твердження про ВІЛ/СНІД і пропонують указати де «факт», а де «міф».

IV. Мотивація навчання учнів і повідомлення теми, мети та завдань

Вправа «Мозковий штурм»

◆ Прочитайте тему уроку, що записана на дошці. Спробуйте сформулювати мету і завдання.

V. Актуалізація чуттєвого досвіду учнів

Аналіз епіграфа уроку

Не вмій мовчати той, хто не вмій говорити.

Публій Сір

VI. Сприйняття та усвідомлення нового навчального матеріалу

1. Інформаційне повідомлення «ВІЛ/ СНІД: достовірно про проблему»

Мета: підвищити рівень поінформованості учасників щодо проблеми. Учитель повідомляє учасникам нову інформацію про ситуацію щодо ВІЛ/ СНІДу в Україні, з максимальною прив'язкою до свого району.

2. Вправа «Мозковий штурм»

◆ Який зв'язок між моральними цінностями і протидією дискримінації ВІЛ-позитивних людей?

Висновок. Золоте правило моральності проголошує: «Стався до інших так, як ти хочеш, щоб вони ставилися до тебе». Воно додасть сили протидіяти дискримінації і підтримувати людей, які цього потребують.

3. Оздоровча вправа «Коло рук»

Візьміться за руки, уявіть у своїх грудях вогник добра, ніжності, любові. Уявіть, як він збільшується, його сила переходить у руки і вливається в долоні тих, хто стоїть біля вас. Серце кожного з вас збагачене теплом сердець кожного учасника групи. Не забувайте, що емоції — важлива складова здоров'я людини. Тож бажаю вам бути емоційно здоровими.

VII. Осмислення, узагальнення та систематизація знань

1. Робота за підручником

Прочитайте матеріал статті підручнику щодо причин і наслідків стигми і дискримінації ВІЛ-позитивних і хворих на СНІД людей. Складіть власне питання і поставте його класу.

2. Робота в групах. Розв'язування ситуативних задач

Учні об'єднуються в чотири групи.

Завдання: прочитати і скласти алгоритм дій щодо ситуації.

I група. Вам доручили провести роз'яснювально-профілактичну роботу з молодшими школярами на тему «Протидія дискримінації ВІЛ-інфікованих людей». На це дали 3 хвилини. Про що будете говорити?

II група. Ви працюєте менеджером із підбору персоналу у великій фірмі. Керівник дав вам чітку установку: не приймати на роботу ВІЛ-позитивних і хворих на СНІД людей, навіть якщо вони будуть висококваліфікованими фахівцями. Ви усвідомлюєте, що ця вказівка суперечить законодавству України.

III група. Вам запропонували житло на вигідних умовах, але його треба розділяти із хворим на СНІД сусідом.

IV група. У вільний від роботи час ваші батьки працюють волонтерами в лікарні, де допомагають доглядати за ВІЛ-інфікованими дітьми. Через брак у них вільного часу ви почали рідше з ними спілкуватися.

Висновок. Завжди треба думати про наслідки свого вчинку. Перед прийняттям рішення треба його добре обміркувати.

3. Вправа «Аукціон ідей»

◆ У який спосіб ефективним буде поширення достовірної інформації про ВІЛ-інфекцію/СНІД у вашому середовищі? Відповідь аргументуйте.

VIII. Підбиття підсумків уроку

1. Коментоване оцінювання роботи класу, окремих учнів на уроці

2. Підсумкове завдання «Обговорення в колі»

Кожен учень висловлює свою думку про те, які знання, життєві навички необхідні саме йому для визначення свого ставлення щодо епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу, протидії дискримінації ВІЛ-позитивних та хворих на СНІД людей, упевненості в тому, що він це робить правильно.

IX. Домашнє завдання

Обов'язкове:

◆ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с._).

Додаткові (на вибір, за бажанням).

◆ створити соціальну рекламу з метою поширення достовірної інформації про епідемію ВІЛ/СНІДу.

Дата ___/___/___

Тема. Безпека як потреба людини. Види і рівні загроз. Заходи безпеки. Взаємозв'язок особистої, національної і глобальної безпеки.

Концепція національної безпеки України. Сфери національної безпеки

Мета: формувати поняття про рівні та види загроз і заходи безпеки на індивідуальному, національному і глобальному рівнях, дати уявлення про роль безпеки в ієрархії потреб, взаємозв'язок особистої, національної і глобальної безпеки, ознайомити з основними пріоритетами у сфері національної безпеки України; розвивати навички аналізу, систематизації; виховувати активну громадянську позицію.

Обладнання: малюнок дерева, стікери у формі листочків та грозових блискавок, таблиця-схема «Види і рівні загроз», додаткові інформаційні джерела (література, сайти в мережі Інтернет), які висвітлюють питання

національної безпеки України (концепція), схема до вправи «Асоціативний куш», таблиця «Сфери національної безпеки України».

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, створення позитивного настрою

2. «Самоналаштування»

◆ Покладіть руки на парту, закрийте очі та промовляйте:

- «Я зможу сьогодні добре працювати на уроці».
- «Я — особистість творча».
- «Я бажаю всім однокласникам успіхів на сьогоднішньому уроці».

II. Активізація чуттєвого досвіду, опорних знань учнів

Вправа «Дерево роздумів»

Учитель просить учнів написати на маленьких аркушах своє розуміння поняття «безпека» (на аркушах у формі листочків) та «загроза» (на аркушах у формі грозових блискавок).

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

Вправа «Мое ставлення»

Учням пропонують визначитися та проголосити своє ставлення до означених проблем.

IV. Повідомлення учням теми, мети та завдань уроку

Вправа «Шкала актуальності»

◆ Наскільки актуальною для кожного з вас є озвучена тема сьогоднішнього уроку? Хто з вас прагне об'єктивної оцінки рівня вашої обізнаності? Озвучте показник за 5-бальною шкалою: 0 — зовсім не важлива, 5 — саме те, чого прагну найближчим часом.

V. Осмислення учнями знань

1. Вправа «Відкритий мікрофон»

- ◆ Від чого (кого) залежить безпека людини?
- ◆ Які чинники підвищують рівень безпеки в суспільстві?

2. Вправа «Асоціативний куш»

◆ Одне з давньогрецьких тлумачень безпеки перекладається як володіння ситуацією. А у вас які асоціації виникають, коли мова йде про безпеку?

3. Інформаційне повідомлення «Безпека як потреба людини»

Потреба в безпеці належить до базисних, першочергових потреб людей і соціальних спільнот. Потребу в безпеці неможливо повністю задовольнити, оскільки загрози безпеці існують постійно. У мирних умовах цінність безпеки відходить на другий план і не актуалізується. Соціальні потрясіння, лиха, війни, терористичні акти загострюють її значення, виводять її на перше місце.

4. Робота за таблицею-схемою «Види і рівні загроз» (за підручником)

Для вироблення і прийняття протидіючих заходів необхідно усвідомити класифікацію видів загроз. Одним із критеріїв класифікації є місце, звідки виходить загроза. Згідно з цим критерієм можна виділити внутрішні й зовнішні загрози. Також вирізняють загрози: військові, кримінальні, інформаційні, епідеміологічного характеру, соціального характеру, у сфері транспорту, глобальні, тероризм, природного характеру, техногенні.

5. Оздоровча вправа. «Енерджайзер «Бджоли»

Станьте в коло і заплющіть очі. Уявіть сонячний ранок. Ви — бджоли. Вілітаєте на галявину й дзижчите. За команду «Бджоли, у вулик!» ви із заплющеними очима повинні стати в рівне коло.

6. Концепція національної безпеки України. Робота з додатковими інформаційними джерелами

Опрацювавши відповідну літературу, інформацію офіційних державних сайтів, складіть повідомлення «Концепція національної безпеки України».

Висновок. Національна безпека — це стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави.

7. Робота за таблицею «Сфери національної безпеки України»

VI. Узагальнення та систематизація знань

1. Запитання до учнів

♦ Як залежить рівень особистої безпеки від рівня безпеки в суспільстві?

2. Колективна робота. Чинники суспільної безпеки

Завдання: поміркуйте і назвіть чинники, які знижують рівень суспільної безпеки («-») і які її підвищують («+»).

VII. Підбиття підсумків уроку

1. Коментоване оцінювання роботи класу, окремих учнів на уроці

2. Рефлексія

1. Хто з вас вважає себе достатньо обізнаною людиною щодо обговорюваної на уроці теми...

а) повністю; б) частково?

2. Наскільки важливою є тема цього уроку для формування у вас здоров'я збережувальної компетентності, ціннісного ставлення до власного здоров'я?

а) Повністю; б) частково.

VIII. Домашнє завдання

Обов'язкове:

♦ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с. _).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

скласти фантастичне оповідання «Зникнення загроз на планеті».

Дата ___/___/___

Тема. Глобальні загрози, породжені діяльністю людини. Розвиток екологічно доцільного мислення і поведінки як складова формування здорового способу життя. Відпрацювання навичок оцінювання ризику на особистому рівні

Мета: систематизувати уявлення про глобальні загрози антропогенного походження, вчити оцінювати ризики для життя і здоров'я людини на індивідуальному і суспільному рівнях; розвивати екологічно доцільне мислення; виховувати ціннісно-екологічну поведінку.

Обладнання: ілюстративний матеріал до теми уроку, таблиця «Екологічні проблеми», мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, формування позитивного настрою

2. Створення атмосфери довіри та доброзичливості

II. Перевірка виконання учнями домашнього завдання

Приєм «Незакінчене речення»

Продовжити речення: «У своєму житті люди зіткаються з такими загрозами...»

III. Перевірка раніше засвоєних знань

Вправа «Міфи й факти про безпеку людини»

Визначити правильні й хибні твердження.

- ◆ Безпека не є потребою людини. (М)
- ◆ Безпека є життєвою цінністю для людини. (Ф)
- ◆ Особиста безпека не пов'язана з національною безпекою. (М)
- ◆ Особиста безпека взаємопов'язана з глобальною безпекою. (Ф)
- ◆ До сфери національної безпеки належить економічна безпека. (Ф)
- ◆ До сфери національної безпеки не належить інформаційна безпека. (М)

IV. Мотивація навчання і повідомлення теми, мети та завдань уроку

Вправа «Мозковий штурм»

◆ Прочитайте тему уроку, що записана на дошці. Спробуйте сформулювати мету і завдання.

V. Актуалізація чуттєвого досвіду учнів

Бесіда (ілюстративний супровід)

- ◆ Придумайте заголовки до світлин. Поясніть свої міркування.
- ◆ Який спільний заголовок може бути в усіх фотоматеріалів?
- ◆ Що ви знаєте про глобальні загрози?

VI. Сприйняття та усвідомлення нового навчального матеріалу

1. Глосарій. Поняття «глобальні проблеми», «глобальні загрози»

Глобальні проблеми людства — комплекс проблем і ситуацій, що торкаються життєвих інтересів усіх народів світу і вимагають для свого розв'язання колективних зусиль світової громадськості.

2. Інформаційне повідомлення «Екологічні проблеми — глобальна загроза»

3. Вправа «Мозковий штурм»

У жовтні 2010 року внаслідок повені на одному з хімічних підприємств Румунії прорвало дамбу з відходами виробництва, що спричинило забруднення вод Дунаю, який несе свої води через Румунію до найближчих країн, серед яких і Україна. Чим небезпечна така ситуація для жителів нашої держави і для кожного з нас?

4. Розвиток екологічно доцільного мислення і поведінки.

Теоретичний блок

Екологічною поведінкою вважаємо систему вчинків і дій стосовно довкілля, яка відбиває рівень екологічної культури особистості.

5. Оздоровча вправа. Руханка «Палуба»

Уявіть себе на кораблі. Качає. Щоб не впасти, потрібно розставити ноги ширше і притиснути їх до підлоги. Руки зчепити за спиною. Хитнуло палубу — перенести масу тіла на праву ногу, притиснути її до підлоги (права нога напружена, ліва розслаблена, трохи зігнута в коліні).

Випрямитися. Розслабити ногу. Хитнуло в іншу сторону — притиснути ліву ногу до підлоги. Випрямитися! Вдих-видих!

VII. Осмислення, узагальнення та систематизація знань

1. Метод «Коментарі щодо...»

Ми не можемо чекати милостей від Природи.

Взяти їх у неї — наше завдання!

І. В. Мічурін

♦ Як ви можете прокоментувати слова відомого біолога-селекціонера радянських часів?

2. Розвиток екологічно доцільного мислення і поведінки.

Практичний блок

1) Складання ситуаційних задач, які б демонстрували екологічно доцільне мислення і поведінку

2) Диспут. Обговорення ситуаційних задач, складених учнями

3. «Аукціон ідей»

♦ Як можна зменшити негативну динаміку екологічних проблем?

4. Робота за підручником

♦ Прочитайте питання після параграфа. На яке з них ви хотіли б відповісти?

♦ Складіть власне питання і поставте його класу.

VIII. Підбиття підсумків уроку

1. Саморефлексія

- ◆ Чи справдилися мої очікування?
- ◆ Про що мені хочеться поговорити в кінці уроку?
- ◆ Яку проблему хотілось би порушити?

2. Коментоване оцінювання роботи класу, окремих учнів на уроці

IX. Домашнє завдання

Обов'язкове:

- ◆ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с._).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

- ◆ підготувати вибірку 3-4 газетних публікацій з вивченої теми;
- ◆ розробити дослідницький проект «Створення соціальної реклами» на теми глобальних загроз, породжених діяльністю людини, розвитку екологічно доцільного мислення і поведінки.

Дата ___/___/___

Тема. Міжнародне екологічне право. Екологічне законодавство України. Поняття інформаційного суспільства та сталого розвитку.

Узагальнення знань (за темами розділу 4). Залік

Мета: формувати поняття про міжнародне екологічне право, екологічне законодавство України; ознайомити зі змістом понять «інформаційне суспільство» та «сталий розвиток» людства, принципом «Мислити глобально, діяти локально»; вчити розпізнавати позитивні й негативні наслідки технічного прогресу; сприяти усвідомленню необхідності контролю за розвитком людства; розвивати навички аналізу, систематизації, узагальнення; виховувати відповідальне ставлення до екологічних проблем своєї місцевості.

Обладнання: ілюстративний матеріал до теми уроку, схематичне зображення будинку, друковані (або електронні) ЗМІ з повідомленнями про глобальні екологічні загрози, надзвичайні ситуації природного походження, картки контролю та узагальнення (за кількістю учнів), мультимедійні засоби та презентація.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання, створення позитивного настрою

2. Міні-інтерв'ю

- ◆ З яким настроєм ви прийшли на урок?

II. Перевірка виконання учнями домашнього завдання

Виступи учнів за ілюстративним матеріалом

III. Перевірка раніше засвоєних знань

♦ Які з актуальних проблем (тероризм, епідемії, бідність, голод тощо) є глобальними? Поясніть свою думку.

IV. Мотивація навчання учнів і повідомлення теми, мети та завдань Питання до класу

♦ Які завдання постають перед нами?

V. Актуалізація чуттєвого досвіду учнів

Естафета «Наш спільний дім — Земля»

Учні «ланцюжком» називають чинники екологічного благополуччя глобального рівня. Записи формують «фундамент» символічного будинку.

VI. Сприйняття та усвідомлення нового навчального матеріалу

1. Робота за підручником. Міжнародне екологічне право. Екологічне законодавство України (за варіантами)

Ознайомтеся з документами екологічного права міжнародного (*I варіант*) та державного (*II варіант*) рівнів. Працюючи в парах, розкажіть одне одному основні положення матеріалу опрацьованих вами статей.

2. Глосарій. Поняття «інформаційне суспільство», «сталий розвиток» людства

3. Інформаційне повідомлення. Зміст принципу «Мислити глобально, діяти локально»

Ця досить загальна фраза відображає принцип успіху, якого дотримуються дуже багато видатних людей, спираючись на свій досвід. Під глобальним мисленням ми маємо на увазі масштабність планів і, головне, розуміння кінцевої мети. Ви повинні чітко усвідомлювати, чого ви хочете досягти. Мислити глобально — значить будувати найсміливіші й оптимістичні плани (зауважте, не фантастичні, а саме сміливі).

Жодна, тим більш масштабна і значна мета, не буде досягнута в один крок. Завжди необхідно розбивати мету на підцілі, підцілі — на етапи, і вже тоді по-кроково виконувати те, що ви повинні зробити для свого успіху. Це і є «діяти локально»: прагнучи чогось великого, значного, іноді навіть здається, що недосяжного, ми повинні виконувати дії тут і зараз, з тим, що у нас є на даний момент.

4. Оздоровча вправа. Комплекс вправ для рук

1) Пальцями правої руки обхопіть пальці лівої руки й обережно відхиліть їх до зап'ястка. Затримайте в такому положенні протягом 5 с. Те саме зробіть із пальцями правої руки.

2) Міцно стисніть пальці в кулак, потім розкрийте долоню.

VII. Осмислення, узагальнення та систематизація знань

1. Залік. Самостійна робота (за темами розділу 4)

Учні отримують статті з друкованих або електронних ЗМІ з повідомлен-

нями про глобальні екологічні загрози, надзвичайні ситуації природного походження. Завдання: оцінити ризик на особистому рівні.

2. Тест «Моє ставлення до ВІЛ-інфекції»

1. Яка ситуація в Україні щодо ВІЛ-інфекції?
а) Благополучна; б) неблагополучна; в) не замислювався.
2. Чи робите ви висновок про здоров'я людини за її зовнішнім виглядом?
а) Так; б) ні; в) іноді.
3. Назвіть шляхи передачі ВІЛ-інфекції: _____.
4. Де можна обстежитися на ВІЛ-інфекцію?
а) У поліклініці; б) у медичному пункті навчального закладу; в) у центрі профілактики СНІДу; г) не знаю.

VIII. Підбиття підсумків уроку

1. Коментоване оцінювання роботи класу, окремих учнів на уроці

2. Рефлексія. Самозвіт учня про ціннісно-систематичне збагачення досвіду

IX. Домашнє завдання

Обов'язкове:

♦ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§_, с._).

Додаткові (на вибір, за бажанням):

- ♦ розробити буклет «Бережи природу, людино!»;
- ♦ створити презентацію «Міжнародне екологічне право» або «Екологічне законодавство України».

Дата ___/___/___

Тема. Підсумково-загальнюючий урок. Розробка проектів «моє здоров'я — в моїх руках»

Мета: узагальнювати та систематизувати знання учнів з курсу «Основи здоров'я. 9 клас»; сприяти формуванню в підлітків стійких переконань щодо пріоритету здорового способу життя як основної умови реалізації фізичного, психічного, соціального та духовного потенціалу людини з урахуванням її індивідуальних особливостей; розвивати здоров'язберігавальні компетенції, уміння планувати свою діяльність, ураховуючи аналіз можливостей і обставин; виховувати свідому відповідальність за вибір своїх дій та прийняті рішення.

Обладнання: смайл «Радість», зображення дерева, стікери у формі листочків, ілюстровані журнали, ножиці, клей, ватман, таблиця «Шифрувальник», скринька, музичний супровід (динамічна весела музика).

Тип уроку: узагальнення та систематизації знань.

Хід уроку

I. Організаційний момент «Малюнкове привітання»

Учитель прикріплює на дошці смайл «Радість» і бажає всім гарного настрою, легкої та приємної співпраці.

II. Активізація опорних знань і чуттєвих уявлень учнів

1. Вправа «Мікрофон»

- ♦ Який розділ курсу «Основи здоров'я» ми закінчили вивчати?
- ♦ Пригадайте теми уроків, які ми розглянули. Який матеріал найбільше запам'ятався кожному з вас?

2. Аналіз цитати

Без здоров'я і мудрість незавидна, і мистецтво бліде, і сила в'яне, і багатство без користі, і слово без сили.

Герофіл

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

Вправа «Уявна подорож»

Уявіть, що ви заблукали в лісі. Перед вами роздоріжжя. На великому камені можна прочитати написи:

«Перша дорога: праворуч підеш — багатство знайдеш, а здоров'я втрапиш.

Друга дорога: ліворуч підеш — половину багатства знайдеш, а половину здоров'я втрапиш.

Третя дорога: прямо підеш — багатства не знайдеш, проте здоров'я збережеш».

- ♦ Яким буде ваш вибір?

IV. Повідомлення теми, мети та завдань уроку

«Шкала актуальності»

- ♦ Наскільки актуальною для кожного з вас є узагальнення та систематизація знань з курсу «Основи здоров'я. 9 клас»? Хто з вас прагне об'єктивної оцінки рівня вашої обізнаності, сформованості здоров'язберезувальних життєвих навичок? Озвучте показник за 5-бальною шкалою: 0 — зовсім не важлива, 5 — саме те, чого прагну найближчим часом.

V. Узагальнення та систематизація понять

1. Вправа «Дерево життя»

Намалювати «Дерево життя», де на зелених листочках записати свої дії, які зміцнюють здоров'я, впливають позитивно на організм; на жовтих — ті дії, які послаблюють здоров'я, впливають на організм негативно; на коренях — успадковані від батьків моделі поведінки і звички щодо здоров'я; на стовбурі — найважливіші в житті дії, над якими потрібно працювати.

2. Колаж «У здорової людини одна дорога — у щасливе майбутнє»

3. Робота в групах. Розробка і демонстрація оздоровчих вправ

I група — офтальмотренаж (гімнастика для очей);

II група — руханка, динамічна пауза;

III група — релаксація.

4. Складання проекту «Моє здоров'я — в моїх руках»

Складіть проект «Моє здоров'я — в моїх руках», узявши за основу «дерево життя», як фрагмент-колаж «У здорової людини одна дорога — у щасливе майбутнє». Додайте слогани, заклики, зображення. Виділіть основний меседж проекту (має відображати назву проекту).

5. Оздоровча вправа

Вихідне положення (*в. п.*) - стійка ноги нарізно, руки за голову, лікті в сторони. Почергове відведення прямих ніг назад, прогнутись у попереку. Вихідне положення (*в. п.*) - основна стійка (*о. с.*). Підняти руки через сторони вгору, зігнути в ліктях, торкнутися потилиці. Повернутись у *в. п.*

VI. Повторення та систематизація головних теоретичних положень

1. Робота за підручником

♦ Перегляньте матеріал, що ми вивчили в 9 класі. Визначте ту його частину, яка запам'яталася вам найменше. Маєте можливість надолужити втрачене.

♦ Який матеріал запам'ятали найкраще? Складіть запитання до нього та поставте їх класу.

2. Вправа «Дерево порад»

Учні пишуть на аркушах-стікерах, оголошують думки щодо збереження і зміцнення здоров'я під час літніх канікул, прикріплюють на «дерево порад».

VII. Підбиття підсумків уроку

1. Вправа «Сходишки успіху»

Учні «крокують» по сходинках, називаючи свої здобуті знання, вміння, навички, ставлення.

2. Рефлексія «Ланцюжок побажань»

Учням пропонують «ланцюжком», по черзі звернутися до себе та інших за підсумками колективної взаємодії. При цьому вони передають символ уроку — скриньку (образ пізнавальної сфери, куди ми складаємо цінне для кожного з нас).

VIII. Домашнє завдання

Обов'язкові:

♦ опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§, с.);

♦ берегти своє здоров'я;

♦ дотримувати правил безпечної життєдіяльності.